

ԲՅՈՒՐԱԿԱՆ-ԱՐԱԳԱԾ

ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ԵՎ ԱՊԱԳԱՅԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐԿ

Հայաստանի Հանրապետությունում բազմաֆունկցիոնալ գիտատեխնոլոգիական, մշակութային, մարզական և զբոսաշրջային համալիրի ստեղծման հայեցակարգ

≈ 5 մլրդ ԱՄՆ
դոլար

Ներդրումների նախնական չափ

5 տարի

կառուցման նպատակային
ժամկետ

2-3 հազար հա

ուսումնասիրվող տարածք

Հայեցակարգի գեղարվեստական վիզուալիզացիա. ապագայի այգի, ավտոդրոմ, համերգասրահ և տրանսպորտային համակարգ

ADKARS-ի նախնական հայեցակարգային առաջարկ | Երևան, 2026 թ. հոկտեմբեր

Բյուրական-Արագած մախազիծը միջազգային գիտատեխնոլոգիական, մշակութային, մարզական և զբոսաշրջային համալիր է՝ տեղակայված Արագածի հարավային լանջերին: Այն միավորում է պատմական աստղադիտարանը, փակ՝ ամբողջ տարվա համար նախատեսված ապագայի տեխնոլոգիաների պարկը, լանդշաֆտային այգիները, միջազգային մակարդակի ավտոդրոմը, համերգասրահը, մազկևը և տրանսպորտային ենթակառուցվածքը:

ԿԱՌՈՒՄ ԵՎ ԳՈՐԾԱՐԿՈՒՄ

Նախնական բյուջե

ամբողջ տարվա գործունեություն

Հիմնական սկզբունք. Բյուրականը պահպանում է իր գիտական առաքելությունը և հիմնական համալիրի վերին դոմինանտի դերը, իսկ նոր օբյեկտները տեղակայվում են ավելի ցած՝ լանջի վրա՝ բազելով տեսարան դեպի Արարատյան դաշտավայր:

Բովանդակություն

1. Ներածություն. գիտական ժառանգությունից դեպի ապագայի տեխնոլոգիաներ
2. Նախագծի հիմնական գաղափարը
3. Տարածք և ճարտարապետական հայեցակարգ
4. Ապագայի գիտատեխնոլոգիական պարկ
5. Բյուրականի աստղադիտարանի և Գերոնուս ռադիոաստղադիտարանի ինտեգրում
6. Միջազգային ավտոդրոմ և Formula 1
7. Միջազգային համերգային և մշակութային կենտրոն
8. Տրանսպորտային ենթակառուցվածք և մագլև
9. Ինտեգրում Ակադեմիական քաղաքի հետ
10. Զբոսաշրջություն, տնտեսություն և ազգային նշանակություն
11. Ներդրումների նախնական ծավալը և իրականացման ժամկետները
12. Եզրակացություն. Հայաստանի նոր խորհրդանիշ

Փաստաթուղթը հայեցակարգ է, ոչ թե բիզնես-պլան: Վիզուալները ներկայացնում են ապագա համալիրի գեղարվեստական կերպարը: Դրանց երկրաչափությունը, երթուղիները և տեխնիկական պարամետրերը ենթակա են հետագա ինժեներական ուսումնասիրության:

1. Ներածություն. գիտական ժառանգությունից դեպի ապագայի տեխնոլոգիաներ

20-րդ դարի կեսերին Բյուրականի աստղաֆիզիկական աստղադիտարանը համարվում էր համաշխարհային աստղագիտական հետազոտությունների առաջատար կենտրոններից մեկը: 1946 թվականին հիմնադրված այն՝ ակադեմիկոս Վիկտոր Համբարձումյանի ղեկավարությամբ, մեծ ներդրում է ունեցել ժամանակակից աստղաֆիզիկայի զարգացման մեջ և դարձել է Հայաստանի գիտական ներուժի խորհրդանիշներից մեկը:

Սակայն անցած տասնամյակների ընթացքում աստղագիտական դիտարկումների պայմանները էապես փոխվել են:

Երևանի և հարակից բնակավայրերի ընդլայնումը, լուսային աղտոտման աճը, աստղադիտակների զգալի մասի հնացումը, ինչպես նաև նոր սերնդի ցամաքային և տիեզերական աստղադիտարանների ի հայտ գալը փոխել են Բյուրականի դերն ու հնարավորությունները համաշխարհային գիտության մեջ:

Այսօր Բյուրականը շարունակում է գիտական գործունեությունը, սակայն ավելի մեծ նշանակություն են ձեռք բերում տվյալների մշակումն ու վերլուծությունը, միջազգային գիտական համագործակցությունը և կրթական ծրագրերը: Այս գիտական կենտրոնի պահպանումն ու զարգացումը պահանջում են կայուն ֆինանսավորում, ենթակառուցվածքների թարմացում և հասարակության հետ փոխգործակցության նոր ձևեր:

Միևնույն ժամանակ Բյուրականի աստղադիտարանը ունի բացառիկ առավելություն՝ իր աշխարհագրական դիրքը:

Այն գտնվում է Արագած լեռան հարավային լանջին, որտեղից բացվում են հիանալի համայնապատկերներ դեպի Արարատյան դաշտավայր, Երևան, Մեծ և Փոքր Արարատ:

Գիտական ժառանգության, բնական ռելիեֆի և մայրաքաղաքին մոտ լինելու այս համադրությունն ստեղծում է սկզբունքորեն նոր նախագծի իրականացման նախադրյալներ:

Առաջարկվում է Արագածի լանջերին ստեղծել գիտության, տեխնոլոգիաների և ապագայի խոշոր միջազգային թեմատիկ պարկ՝ ինտեգրված Բյուրականի աստղաֆիզիկական աստղադիտարանի և մոտակայքում գտնվող Գերոնուս ռադիո-օպտիկական աստղադիտարանի հետ:

Այս նախագիծը պետք է ոչ միայն պահպանի Հայաստանի գիտական ժառանգությունը, այլև ստեղծի դրա հետագա զարգացման տնտեսական հիմքը:

2. Նախագծի հիմնական գաղափարը

Առաջարկվող համալիրը ոչ թե ավանդական գվարճանքի պարկ է և ոչ էլ սովորական տեխնոլոգիական կենտրոն:

Դրա հայեցակարգն այն է, որ միևնույն մեծ տարածքում միավորվեն միմյանց լրացնող մի շարք ուղղություններ.

- հիմնարար գիտություն և աստղագիտություն:
- արհեստական բանականություն և ռոբոտատեխնիկա:
- տիեզերական տեխնոլոգիաներ և տիեզերքի ուսումնասիրություն:
- կենսատեխնոլոգիաներ և ապագայի տեխնոլոգիաներ:
- ժամանակակից գիտաճանաչողական ատրակցիոններ:
- միջազգային ավտոսպորտ՝ Ներառյալ Formula 1-ի ընդունման հեռանկարը:
- երաժշտական և թատերական արվեստ:
- ժամանակակից հյուրանոցային և զբոսաշրջային ենթակառուցվածք:
- Նոր սերնդի բարձրարագ տրանսպորտ:

Նախագծի գլխավոր առանձնահատկությունը կլինի դրա ամբողջ տարվա աշխատանքը:

Ի տարբերություն սովորական թեմատիկ պարկերի, որոնց գործունեությունը հաճախ կախված է եղանակից, հիմնական գիտատեխնոլոգիական ցուցադրությունները, ատրակցիոնները, ինտերակտիվ տաղավարներն ու մշակութային օբյեկտները կտեղակայվեն խոշոր փակ շինություններում:

Տաք եղանակին այցելուներին հասանելի կլինի նաև մեծ բաց լանդշաֆտային այգին՝ այգիներով, զբոսանքի երթուղիներով, թեմատիկ հրապարակներով, ատրակցիոններով և համայնապատկերային հարթակներով:

Այսպիսով, համալիրը միաժամանակ կկատարի միջազգային զբոսաշրջային կենտրոնի, գիտակրթական հարթակի, մշակութային տարածքի և համաշխարհային մակարդակի մարզական օբյեկտի գործառույթներ:

3. Տարածք և ճարտարապետական հայեցակարգ

Առաջարկվող շրջանը գտնվում է Արագածի հարավային լանջերին՝ հիմնականում Բյուրականի աստղադիտարանից ներքև:

Առաջին փուլում ենթադրվում է ուսումնասիրել մոտավորապես 2 000–3 000 հեկտար ընդարձակ տարածք, որի սահմաններում կընտրվեն առանձին օբյեկտների համար ամենահարմար հարթակները:

Նշված մակերեսը նախնական ուսումնասիրության գոտի է, այլ ոչ թե կառուցապատման կամ հողահատկացման վերջնական չափ:

Գլխավոր ճարտարապետական սկզբունքը բնական ռելիեֆի օգտագործումն է:

Բյուրականի աստղադիտարանը պետք է մնա հիմնական համալիրի վերին՝ պատմական և գիտական դոմինանտը:

Դրանից ներքև լանջի վրա ենթադրվում է գիտատեխնոլոգիական տաղավարների, կանաչապատ տեռասների, զբոսանքի տարածքների, մշակութային կենտրոնի և մարզական ենթակառուցվածքի կասկադային տեղաբաշխում:

Շենքերի ճարտարապետությանը կտրվի հատուկ ուշադրություն:

Համալիրը պետք է ներկայացնի 21-րդ դարի ճարտարապետության լավագույն ուղղությունները՝ ֆուտուրիստական ձևեր, մեծ ապակեպատ մակերեսներ, շենքերի ինտեգրում բնական ռելիեֆին, կանաչ տանիքներ, էներգաարդյունավետ համակարգեր և ժամանակակից նյութեր:

Միևնույն ժամանակ շինությունները չպետք է ընկալվեն որպես լանջի վրա պատահականորեն տեղադրված առանձին օբյեկտներ. դրանք պետք է կազմեն միասնական ճարտարապետական և լանդշաֆտային համակարգ:

Այսօր նախատեսվող տարածքի զգալի մասում բուսականությունը համեմատաբար սակավ է: Ուստի նախագծի առանձին ուղղություն է լինելու լայնածավալ կանաչապատումը:

Նախատեսվում է մեծ կանաչ պարկի ստեղծում՝ ծառատունկով, ստվերոտ ծառուղիներով, այգիներով, բնական տեռասներով և զբոսանքի գոտիներով: Բուսատեսակների ընտրությունն ու ոռոգման համակարգերը պետք է հաշվի առնեն տեղական կլիման, ջրային ռեսուրսների հասանելիությունը և երկարաժամկետ բնապահպանական կայունությունը:

Արդյունքում պետք է ձևավորվի նոր կանաչ լանդշաֆտ, որը կմիավորի Արագածի բնապատկերը և ժամանակակից ճարտարապետությունը:

*Ընդհանուր տեսարան. լանջային կառուցապատում, ապագայի պարկ, ավտոդրոմ և մշակութային միջուկ:
Գեղարվեստական վիզուալիզացիա:*

4. Ապագայի գիտատեխնոլոգիական պարկ

Համալիրի կենտրոնական մասը կդառնա միջազգային Science & Future Technology Park-ը:

22-60 Vardanants Str., 0070 Yerevan, Armenia

Phone: +374-60-440211

e-mail: info@adkars.am

Նախատեսվում է մի քանի խոշոր թեմատիկ ուղղությունների ձևավորում:

Տիեզերք և աստղագիտություն. Ժամանակակից պլանետարիոմներ, իմերսիվ ցուցադրություններ, տիեզերական թռիչքների մոդելավորում, մոլորակների և գալակտիկաների ինտերակտիվ ուսումնասիրություն, ծանոթացում արդի տիեզերական սարքերին և Տիեզերքի ուսումնասիրման տեխնոլոգիաներին:

Արհեստական բանականություն և ռոբոտատեխնիկա. AI-ի, ինքնավար համակարգերի, արդյունաբերական և մարդանման ռոբոտների, խելացի տրանսպորտի և մարդու ու արհեստական բանականության փոխազդեցության ցուցադրական կենտրոններ:

Կենսատեխնոլոգիաներ և ապագայի բժշկություն. Գենետիկային, ժամանակակից բժշկական տեխնոլոգիաներին, բիոինժեներիային և կենսատեխնոլոգիաների զարգացման հեռանկարներին նվիրված ինտերակտիվ կրթական տաղավարներ:

Էներգետիկա և ապագայի տեխնոլոգիաներ. Նոր էներգահամակարգերի, էներգակուտակիչների, ջրածնային տեխնոլոգիաների, հեռանկարային նյութերի և տեխնոլոգիական զարգացման այլ ուղղությունների ցուցադրում:

Գիտատեխնոլոգիական ատրակցիոններ. Տիեզերական թռիչքների, ծանրաբեռնվածության և անկշռության սիմուլյատորներ, վիրտուալ իրականության համակարգեր, ռոբոտացված ժամանցային լուծումներ, գիտական ինտերակտիվ համալիրներ և այլ ժամանակակից թեմատիկ ատրակցիոններ:

Հիմնական օբյեկտները կտեղակայվեն փակ տաղավարներում, որոնք միմյանց կմիանան հարմար հետիոտնային անցումներով և մասամբ փակ պատկերասրահներով, ինչը թույլ կտա օգտագործել պարկը տարվա ցանկացած եղանակին:

Ամառային շրջանում փակ հատվածը կհամալրվի բաց ատրակցիոններով, ցուցադրական հրապարակներով, կանաչ հանգստի գոտիներով և զբոսանքի երթուղիներով:

Նախատեսվում է նաև միջազգային տեխնոլոգիական ընկերությունների, համալսարանների, գիտական կենտրոնների և բարձր տեխնոլոգիական սարքավորումներ արտադրողների ակտիվ ներգրավում:

Սա թույլ կտա պարկին մշտապես թարմացնել իր էքսպոզիցիաները և ներկայացնել ոչ միայն տեխնոլոգիաների պատմությունը, այլև այսօրվա և վաղվա իրական ձեռքբերումները:

Science & Future Technology Park. փակ տաղավարներ, ատրակցիոններ և կանաչ տեռասներ: Գեղարվեստական հայեցակարգ:

5. Բյուրականի աստղադիտարանի և Գերոնուռ ռադիոաստղադիտարանի ինտեգրում

Նախագծում հատուկ տեղ է զբաղեցնելու գոյություն ունեցող գիտական օբյեկտների պահպանումն ու զարգացումը:

Բյուրականի աստղաֆիզիկական աստղադիտարանը պետք է պահպանի իր ինքնուրույն գիտական առաքելությունը:

Առաջարկվող համալիրը կստեղծի նոր հնարավորություններ նրա գիտական գործունեության ֆինանսավորման, սարքավորումների արդիականացման, միջազգային հետազոտությունների իրականացման և երիտասարդ մասնագետների պատրաստման համար:

Հնարավոր մեխանիզմներից մեկը կարող է լինել համալիրի եկամուտների նախապես սահմանված մասի ուղղումը գիտական հետազոտությունների և աստղադիտարանի զարգացման հատուկ հիմնադրամին:

Առանձին բաղադրիչ է դիտարկվում Փարիս Հերոնուռ ղեկավարությամբ ստեղծված ROT-54/2.6 ռադիո-օպտիկական համակարգի ինտեգրումը:

Օրգովի շրջանում գտնվող այս եզակի ինժեներական համալիրը կարող է դառնալ առանձին գիտահետազոտական, պատմական և կրթական տեսարժան վայր:

Քանի որ ռադիոաստղադիտարանը գտնվում է լեռնային բարդ ռելիեֆի առանձին հատվածում, ենթադրվում է այն կապել հիմնական պարկի հետ հատուկ տրանսպորտային և էքսկուրսիոն երթուղով:

Այսպիսով, Հայաստանի երկու նշանավոր գիտական օբյեկտները կկարողանան մտնել մեկ միասնական համակարգի մեջ՝ պահպանելով իրենց սեփական պատմական և գիտական ինքնությունը:

Նախագծման ընթացքում անհրաժեշտ է նախատեսել գործող գիտական ենթակառուցվածքի պաշտպանությունը լուսային աղտոտումից, աղմուկից, թրթռումներից և այլ ազդեցություններից:

6. Միջազգային ավտոդրոմ և Formula 1

Նախագծի ամենաարտասովոր և գրավիչ բաղադրիչներից մեկը կլինի միջազգային ավտոդրոմի կառուցումը, որը սկզբից ևեթ կձևավորվի FIA Grade 1-ի պահանջներին համապատասխան և կունենա Formula 1-ի Գրան-պրի ընդունելու ներուժ:

Սակայն առաջարկվող տրասսան սկզբունքորեն կտարբերվի ներկայում գոյություն ունեցող բազմաթիվ ավտոդրոմներից:

Դրա գլխավոր առավելությունը կլինի Արագածի հարավային լանջի բնական ռելիեֆի օգտագործումը:

Ժամանակակից ավտոդրոմների մեծ մասում հանդիսատեսը անմիջականորեն տեսնում է միայն տրասսայի փոքր հատվածը, իսկ մրցավազքի մնացած մասը ստիպված է հետևել մեծ էկրաններով:

Նախագծի խնդիրն է ստեղծել բնական մրցուղային ամֆիթատրոն, որտեղ հանդիսատեսի մոտավորապես 80-85%-ը կարող է տեսնել գրեթե ամբողջ օղակը իր նստատեղերից:

Այս նպատակին հասնելու հնարավորությունը պետք է հաստատվի ռելիեֆի մանրամասն ուսումնասիրությամբ, տեսանելիության մոդելավորմամբ և տրասսայի կոնֆիգուրացիայի նախագծմամբ:

Հիմնական տրիբունաները ենթադրվում է տեղադրել տրասսայից վերև գտնվող բնական լանջերին:

Պադոկի, բոքսերի, pit lane-ի և VIP ենթակառուցվածքի շենքը առաջարկվում է տեղակայել տրասսայի արտաքին կողմում՝ հիմնականում համալիրի ստորին հատվածում:

Սա թույլ կտա պահպանել բաց տեսանելիությունը հիմնական տրիբունաներից, ապահովել թիմերի և տեխնիկական տրանսպորտի անկախ մուտքը, ինչպես նաև ստեղծել յուրահատուկ VIP գոտիներ՝ մրցուղու և Արարատյան դաշտավայրի համայնապատկերով:

Քանի որ ավտոդրոմը կկառուցվի գրոյից, դրա կոնֆիգուրացիան պետք է սկզբից հաշվի առնի ժամանակակից մրցուղային մեքենաների առանձնահատկությունները:

Առաջնահերթությունները կլինեն առաջանցումների հնարավորությունը, արագ և տեխնիկական շրջադարձերի համադրությունը, լիարժեք արգելակման և առաջանցման մի քանի գոտիները, դիտարժանությունը և միջազգային անվտանգության պահանջներին համապատասխանությունը:

Միևնույն ժամանակ տրասսան նախատեսված կլինի ոչ միայն Formula 1-ի, այլ նաև այլ միջազգային մրցաշարերի, ավտոմոբիլային փորձարկումների, սպորտային միջոցառումների, մրցուղային ակադեմիաների և տեխնոլոգիական ցուցադրությունների համար:

Ավտոդրոմ. բնական ամֆիթատրոն, դիտարկման տրիբունաներ և արտաքին պադոկ: Հայեցակարգային կոնֆիգուրացիա:

Յուրահատուկ ցերեկային և գիշերային մրցավազք

Նախագծի առանձին առանձնահատկությունը կլինի ինչպես ցերեկային, այնպես էլ գիշերային մրցումների անցկացման հնարավորությունը:

Առաջարկվում է դիտարկել Գրան-պրիի ձևաչափի հնարավոր հերթագայումը՝ մեկ տարի ցերեկային, հաջորդ տարի՝ գիշերային:

Ցերեկը մրցույթի բնական ֆոնը կդառնան Արարատյան դաշտավայրը, Մեծ և Փոքր Արարատը, լեռնային լանդշաֆտը և շրջակա տարածքների համայնապատկերային տեսարանները:

Գիշերը տրասսան կվերածվի լույսերի մեծածավալ շոուի՝ Երևանից, Արարատյան դաշտավայրի բնակավայրերից և շրջակա ռելիեֆից եկող լույսերի ֆոնին:

Այսպիսի տեղադրումը կարող է ստեղծել ոչ սովորական և հեշտ հիշվող հեռուստատեսային պատկեր, որն առանձնահատուկ կդարձնի նոր ավտոդրոմը համաշխարհային առաջնության մյուս հարթակների համեմատ:

Ի սկզբանե ավտոդրոմը պետք է նախագծվի լիարժեք գիշերային լուսավորության, հեռուստատեսային հեռարձակումների և երեկոյան միջոցառումների ենթակառուցվածքով:

Գրան-պրիի վերջնական ձևաչափը, ներառյալ ցերեկային և գիշերային մրցավազքերի հնարավոր հերթագայումը, կախված կլինի Formula 1-ի և համապատասխան մարզական կառույցների հետ համաձայնեցումներից:

Արարատը որպես միջազգային սպորտային իրադարձության մաս

Երկարաժամկետ հեռանկարում առաջարկվում է դիտարկել Հայաստանի և Թուրքիայի համատեղ նախաձեռնության հնարավորությունը՝ գիշերային մրցումների ընթացքում Մեծ և Փոքր Արարատի համար հատուկ լուսային ձևավորման ստեղծման ուղղությամբ:

Ժամանակակից լուսային տեխնոլոգիաները տեսականորեն թույլ են տալիս քննարկել լայնածավալ գեղարվեստական լուսային ինստալացիաներ, սակայն դրանց տեխնիկական իրագործելիությունը, բնապահպանական թույլատրելիությունը և անհրաժեշտ համաձայնեցումների ծավալը պետք է առանձին ուսումնասիրվեն:

Դրական արդյունքների դեպքում այս նախաձեռնությունը կարող է դառնալ գիշերային Գրան-պրիի ամենահիշվող տարրերից մեկը և խորհրդանշել հայ-թուրքական հարաբերությունների նոր փուլը:

Նախագիծը կարող է ստեղծել լրացուցիչ հարթակ երկու երկրների համագործակցության համար մշակույթի, սպորտի, տուրիզմի և միջազգային միջոցառումների ոլորտներում:

Ենթադրվում է, որ ընդհանուր հայեցակարգի նախնական մշակման և Հայաստանի ներսում համաձայնեցման ավարտից հետո Հայաստանի Հանրապետությունը կարող է դիտարկել Թուրքիայի Հանրապետությանը համապատասխան առաջարկով դիմելու հնարավորությունը:

Նման համագործակցությունը կարող է նշանակություն ունենալ ավտոսպորտի շրջանակներից շատ դուրս՝ նպաստելով փոխադարձ վստահության ամրապնդմանը, տնտեսական կապերի զարգացմանը և երկկողմ հարաբերությունների աստիճանական կարգավորմանը:

Գիշերային Գրան-պրի. Մեծ և Փոքր Արարատի գեղարվեստական կարմիր-կապույտ լուսավորության հայեցակարգ՝ անհրաժեշտ համաձայնեցումների առկայության դեպքում:

7. Միջազգային համերգային և մշակութային կենտրոն

Համալիրի ևս մեկ առանցքային բաղադրիչ կլինի ժամանակակից բազմաֆունկցիոնալ միջազգային կարգի համերգասրահը:

Հայաստանն ունի հարուստ երաժշտական և թատերական ավանդույթ, սակայն մշակութային ենթակառուցվածքի հետագա զարգացումը պահանջում է նոր հարթակներ, որոնք կհամապատասխանեն ակուստիկայի, բեմական տեխնոլոգիաների և միջազգային միջոցառումների անցկացման արդի պահանջներին:

Առաջարկվում է կառուցել համերգային համալիր, որը հարմար կլինի սիմֆոնիկ համերգների, օպերայի, բալետի, ժամանակակից երաժշտության, միջազգային փառատոնների և խոշոր մշակութային միջոցառումների համար:

Շենքի հատուկ ճարտարապետական առանձնահատկությունը պետք է լինի բեմի փոխակերպվող հետևի պատը:

Անհրաժեշտության դեպքում այն կբացի համայնապատկեր դեպի Արարատյան դաշտավայր և Մեծ ու Փոքր Արարատ՝ բնական լանդշաֆտը դարձնելով բեմական տարածքի մաս:

Այլ ներկայացումների ժամանակ պատը ամբողջությամբ կփակվի և կապահովի անհրաժեշտ ակուստիկ, լուսային և բեմական պայմանները:

Սրա համար նախատեսվում է օգտագործել ժամանակակից ինժեներական համակարգեր, որոնք թույլ կտան համատեղել բացվող համայնապատկերը բարձրակարգ ձայնի և ակուստիկ մեկուսացման պահանջների հետ:

Համերգասրահը կկարողանա աշխատել ամբողջ տարին և գրավել ոչ միայն զբոսաշրջիկների, այլև Երևանի ու Հայաստանի այլ շրջանների բնակիչներին:

Չարգացած տրանսպորտային ենթակառուցվածքը կդարձնի համերգների և մշակութային միջոցառումների այցելությունն հարմար նույնիսկ երեկոյան ժամերին:

Արդյունքում համալիրը կդառնա ոչ միայն գիտատեխնոլոգիական և մարզական, այլև տարածաշրջանի խոշորագույն մշակութային կենտրոններից մեկը:

*Ապագայի համերգասրահ. փոխակերպվող բեմական պատը բացում է տեսարանը դեպի Արարատ:
Ճարտարապետական հայեցակարգ:*

8. Տրանսպորտային ենթակառուցվածք և մագլև

Այս մասշտաբի նախագծի իրականացումը անհնար է առանց տրանսպորտային հասանելիության սկզբունքային բարելավման:

Նախատեսվում է ավտոմոբիլային ճանապարհների արդիականացում և նոր ճանապարհների կառուցում, որոնք կապահովեն համալիրի կապը Երևանի, Աշտարակի, առկա մայրուղային ցանցի և Հայաստանի այլ շրջանների հետ:

Միաժամանակ նախագծի առավել համարձակ բաղադրիչներից մեկը առաջարկվում է դարձնել Երևանի և Բյուրականի համալիրի միջև ժամանակակից բարձր արտադրողականության մագլևային համակարգի ստեղծումը:

Այդ համակարգը պետք է ապահովի այցելուների արագ, հարմարավետ և էկոլոգիապես արդյունավետ տեղափոխումը, ներառյալ միջազգային մարզական և մշակութային միջոցառումների օրերին զգալի ուղևորահոսքերի սպասարկումը:

Այս գաղափարին հատուկ պատմական նշանակություն է տալիս ԽՍՀՄ-ում մագնիսական կախոցով ուղևորափոխադրումների զարգացման ծրագիրը:

Խորհրդային Միության վերջին տարիներին քննարկվում էր Երևան-Աբովյան ուղղությամբ մագլևային գծի ստեղծումը՝ հետագայում դեպի Սևան զարգացման հեռանկարով:

Առկա պատմական տվյալների համաձայն՝ նախապատրաստական և շինարարական որոշ աշխատանքներ սկսվել էին, սակայն Սպիտակի երկրաշարժից և ԽՍՀՄ փլուզումից հետո նախագիծը չիրականացվեց:

Խորհրդային մագլևի պահպանված փորձարարական նմուշները ինքնին ունեն պատմական արժեք:

Առաջարկվում է ուսումնասիրել այդպիսի վագոններից մեկի ձեռքբերման և Հայաստան վերադարձնելու հնարավորությունը՝ այն տեղադրելու ապագայի տրանսպորտի թանգարանում՝ պարկի տարածքում:

Այսպիսով, ժամանակակից տրանսպորտային համակարգը կկարողանա խորհրդանշականորեն շարունակել այն տեխնոլոգիական գաղափարը, որը Հայաստանում ձևավորվել էր դեռ տասնամյակներ առաջ:

Կոնկրետ վագոնների, շինարարական օբյեկտների և դրանց ներկայիս իրավական կարգավիճակի վերաբերյալ պատմական տեղեկությունները պահանջում են առանձին արխիվային ստուգում:

Ապագա մագլևի նախնական երթուղին պետք է ուսումնասիրվի Երևան-Ակադեմիական քաղաք-Բյուրական համալիր կապի տրամաբանության մեջ: Գծի կոնկրետ անցման, տեխնոլոգիայի, թողունակության և արժեքի հարցերը պետք է որոշվեն առանձին տեխնիկատնտեսական ուսումնասիրության շրջանակում:

Մագլև և տրանսպորտային հանգույց. պարկի տրանսպորտային սպասարկման ռազմավարական տարբերակներից մեկը:

9. Ինտեգրում Ակադեմիական քաղաքի հետ

Նախագծի կարևոր լրացուցիչ առավելություններից մեկը նրա գործառույթային ինտեգրման հնարավորությունն է Հայաստանում ստեղծվող Ակադեմիական քաղաքի հետ:

Բյուրականի համալիրի գիտատեխնոլոգիական մասնագիտացումը թույլ կտա ձևավորել կայուն կապեր համալսարանների, հետազոտական ինստիտուտների, բարձր տեխնոլոգիական ընկերությունների և զբոսաշրջային ենթակառուցվածքի միջև:

Ենթադրվում է գիտական ցուցահանդեսների, ուսանողական մրցույթների, միջազգային գիտաժողովների, տեխնոլոգիական փառատոնների, ցուցադրական ծրագրերի և կրթական միջոցառումների համատեղ կազմակերպում:

Պարկի գիտատեխնոլոգիական տաղավարները կարող են օգտագործվել ոչ միայն որպես ժամանցային օբյեկտներ, այլև որպես հարթակներ, որտեղ ուսանողներն ու դպրոցականները գործնականորեն կծանոթանան Նոր տեխնոլոգիաներին:

Տրանսպորտային ենթակառուցվածքի համատեղ զարգացումը լրացուցիչ կուժեղացնի երկու նախագծերի փոխկապակցվածությունը:

Հեռանկարում կարող է ձևավորվել միասնական գիտակրթական և տեխնոլոգիական գոտի, որը կմիավորի Երևանը, Ակադեմիական քաղաքը և Բյուրական-Արագածը:

10. Զբոսաշրջություն, տնտեսություն և ազգային նշանակություն

Բյուրական-Արագած Նախագիծը առաջարկվում է դիտարկել որպես ազգային մասշտաբի երկարաժամկետ ենթակառուցվածքային նախաձեռնություն:

Դրա տնտեսական ազդեցությունը չի սահմանափակվելու տոմսերի վաճառքից, հյուրանոցներից, ռեստորաններից և մարզական միջոցառումների անցկացումից ստացվող եկամուտներով:

Նման համալիրի ստեղծումը կարող է նպաստել՝

- միջազգային զբոսաշրջային հոսքի էական ավելացմանը:
- Հայաստանում նոր ինքնուրույն զբոսաշրջային ուղղության ձևավորմանը:
- օտարերկրյա զբոսաշրջիկների երկրում մնալու տևողության աճին:
- միջազգային ավիացիոն հաղորդակցության զարգացմանը:
- տեխնոլոգիական ընկերությունների և գիտական կազմակերպությունների ներգրավմանը:
- շինարարության, զբոսաշրջության, գիտության, մշակույթի և ծառայությունների ոլորտներում նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը:
- տրանսպորտային և կոմունալ ենթակառուցվածքների արդիականացմանը:
- կրթության և գիտության հանրահռչակման զարգացմանը:
- Հայաստանի միջազգային ներդրումային գրավչության բարձրացմանը:

Նախագիծը հատկապես մեծ նշանակություն է ստանում Հայաստանի զարգացման այլ հեռանկարային նախաձեռնությունների համադրությամբ, ներառյալ նոր միջազգային ավիացիոն հանգույցը, տրանսպորտային միջանցքները, բարձր տեխնոլոգիաների զարգացումը և ժամանակակից էներգետիկ ենթակառուցվածքի ստեղծումը:

Ամենակարևոր արդյունքներից մեկը կարող է լինել Հայաստանի նոր միջազգային ինքնության ձևավորումը՝ որպես երկրի, որն ունի ոչ միայն հարուստ պատմական ժառանգություն, այլև ժամանակակից գիտական, տեխնոլոգիական և մշակութային ենթակառուցվածք:

Միևնույն ժամանակ նախագիծը պետք է ունենա կայուն տնտեսական հիմք և չկախված լինի միայն տարեկան մեկ Formula 1 Գրան-պրիի անցկացումից:

Դրա ամբողջ տարվա օբյեկտները պետք է ապահովեն մշտական գործունեություն, ներգրավեն տարբեր կատեգորիաների այցելուների և ձևավորեն սեփական եկամտի աղբյուրներ:

11. Ներդրումների նախնական ծավալը և իրականացման ժամկետները

Այս փուլում ամբողջ նախագծի արժեքը հայեցակարգային մակարդակով գնահատվում է մոտավորապես **5 միլիարդ ԱՄՆ դոլար**:

Այս գումարը ենթադրում է ոչ միայն հիմնական թեմատիկ պարկի, այլև ողջ անհրաժեշտ ենթակառուցվածքի ստեղծում, այդ թվում՝

- գիտատեխնոլոգիական տաղավարներ և ատրակցիոններ:
- լանդշաֆտային պարկ և կանաչապատման համակարգեր:
- միջազգային ավտոդրոմ և ուղեկցող ենթակառուցվածք:
- ժամանակակից համերգային կենտրոն:
- հյուրանոցային և առևտրային օբյեկտներ:
- նոր ավտոմոբիլային ճանապարհային ցանց:
- մագլևային գիծ և տրանսպորտային տերմինալներ:
- Էներգետիկ, ջրամատակարարման, ինժեներական և կապի ենթակառուցվածք:
- սպասարկման, անվտանգության և կառավարման օբյեկտներ:

Նշված մեծությունը մանրամասն ինժեներական հաշվարկի արդյունք չէ և հանդիսանում է նախնական ներդրումային կողմնորոշիչ, որը պետք է ճշտվի masterplan-ի և տեխնիկատնտեսական հիմնավորման մշակումից հետո:

Ամբողջ համալիրի կառուցման և շահագործման հանձնելու նպատակային ժամկետը կազմում է հինգ տարի, ընդ որում այդ ժամանակահատվածի ներսում հնարավոր է առանձին օբյեկտների փուլային գործարկում:

Առաջնահերթ խնդիրներն են լինելու աշխարհագրական, տոպոգրաֆիական, երկրաբանական, բնապահպանական և տրանսպորտային ուսումնասիրությունները, նախագծի սահմանների որոշումը, ճարտարապետական հայեցակարգի մշակումն ու տնտեսական նպատակահարմարության գնահատումը:

Դրանից հետո հնարավոր կլինի պատրաստել մանրամասն masterplan, ներդրումային մոդել, ֆինանսավորման սխեմա և փուլային իրականացման ծրագիր:

Ֆինանսավորման և իրականացման հնարավոր մասնակիցներ կարող են լինել պետական կառույցներ, միջազգային ինստիտուցիոնալ ներդրողներ, մասնավոր ներդրումային ֆոնդեր, տեխնոլոգիական ընկերություններ, հյուրանոցային օպերատորներ և մասնագիտացված ենթակառուցվածքային ներդրողներ:

12. Եզրակացություն. Հայաստանի նոր խորհրդանիշ

Բյուրական-Արագած նախագիծը հնարավորություն է միավորելու Հայաստանի գիտական ժառանգությունն ու նրա ապագան:

Պատմական գիտական օբյեկտները աստիճանաբար պարզապես թանգարանների վերածելու փոխարեն առաջարկվում է դրանց շուրջ ստեղծել ժամանակակից տնտեսական, գիտական, կրթական և զբոսաշրջային համակարգ:

Առանձին ավտոդրոմի փոխարեն՝ միջազգային մարզական համալիր, որը ներդրված է տարածաշրջանի ամենատպավորիչ բնական լանդշաֆտներից մեկի մեջ:

Սովորական թեմատիկ պարկի փոխարեն՝ տարածք, որը նվիրված է գիտության, արհեստական բանականության, ռոբոտատեխնիկայի, տիեզերական հետազոտությունների և ապագայի տեխնոլոգիաների իրական նվաճումներին:

Մեկուսացված համերգասրահի փոխարեն՝ նոր միջազգային մշակութային կենտրոն, որն օգտագործում է իր տեղադրության բացառիկ հնարավորությունները:

Սովորական տրանսպորտային ենթակառուցվածքի փոխարեն՝ շարժունակության հեռանկարային համակարգ, որն ինքնին կարող է դառնալ երկրի տեխնոլոգիական զարգացման խորհրդանիշ:

Եվ վերջապես, նախագիծը կարող է դառնալ միջազգային համագործակցության լրացուցիչ հարթակ, ներառյալ Հայաստանի և Թուրքիայի միջև՝ ցույց տալով, թե ինչպես կարող են համատեղ մշակութային, տեխնոլոգիական և մարզական նախաձեռնությունները նպաստել բարիդրացիական հարաբերությունների զարգացմանը:

Նախագծի գլխավոր նպատակը Հայաստանում ստեղծել գիտության, տեխնոլոգիաների, մշակույթի, սպորտի և զբոսաշրջության եզակի միջազգային կենտրոն, որը երկար տասնամյակներ ծառայելու է երկրին:

Բյուրական-Արագածը պետք է դառնա 21-րդ դարի Հայաստանի խորհրդանիշներից մեկը՝ վայր, որտեղ բացառիկ գիտական անցյալը միանում է ապագայի տեխնոլոգիաներին:

Փաստաթղթի կարգավիճակը

Սույն փաստաթուղթը նախնական հայեցակարգային առաջարկ է: Ներկայացված ներդրումային, տարածքային և տեխնիկական պարամետրերը կրում են կողմնորոշիչ բնույթ և ենթակա են ճշգրտման հետագա ուսումնասիրությունների ընթացքում:

Ճարտարապետական պատկերները հայեցակարգի գեղարվեստական վիզուալիզացիաներ են, այլ ոչ թե հաստատված նախագիծ: Formula 1-ի անցկացումը, մագլևի կառուցումը և Արարատի հնարավոր լուսավորումը պահանջում են առանձին տեխնիկական, առևտրային, բնապահպանական և պետական համաձայնեցումներ: